

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 537/2022-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Bartánusom, A. Bernoláka 7, Ružomberok, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Ružomberok č. k. 1 Nt 4/2022 zo 16. marca 2022 a proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 3 Tos 40/2022 z 23. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 15. októbra 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 Nt 4/2022 zo 16. marca 2022 (ďalej len „napadnutý postup a uznesenie okresného súdu“) a postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 40/2022 z 23. júna 2022 (ďalej len „napadnutý postup a uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom č. k. 8 T 65/2019 z 27. januára 2020 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 1 To 28/2020 z 12. mája 2020 sťažovateľa uznal vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, zo zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2

písm. c) Trestného zákona, z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 3 písm. b) Trestného zákona a zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

2.1. Návrhom doručeným 25. januára 2022 okresnému súdu sa sťažovateľ domáhal povolenia obnovy konania vo veci rozsudku okresného súdu č. k. 8 T 65/2019 z 27. januára 2020 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 1 To 28/2020 z 12. mája 2020, o ktorom okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietol.

2.2. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v zásade opakuje argumentáciu uvedenú v návrhu na povolenie obnovy konania a sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorým bol jeho návrh na povolenie obnovy konania zamietnutý. Sťažovateľ v tejto súvislosti v podstatnom namieta, že konajúce súdy prijali nesprávny právny záver, keď nevyhoveli jeho návrhu na povolenie obnovy konania, ktorý odôvodnil tým, že sudca [REDACTED], ktorý v pôvodnom konaní rozhodoval v odvolacom konaní, bol právoplatne odsúdený za korupciu. Sťažovateľ sa nestotožňuje so záverom konajúcich súdov, že nejde o dôvod na povolenie obnovy konania podľa § 394 ods. 5 Trestného poriadku, keďže tento sudca nebol právoplatne odsúdený za korupciu v súvislosti s trestnou vecou sťažovateľa, ale v súvislosti s inými trestnými vecami. Sťažovateľ taktiež namieta, že krajský súd napadnutým uznesením arbitrárne nevyhovел jeho návrhu, aby rozhodovanie o jeho sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bolo v zmysle § 23 Trestného poriadku odňaté krajskému súdu, a to z dôvodu, že sudcovia krajského súdu dlhodobo pôsobili na krajskom súde so sudcom [REDACTED].

3.1. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že okresný súd napadnutým uznesením arbitrárne zamietol jeho návrh na povolenie obnovy konania a následne aj krajský súd arbitrárne vyhodnotil ním prezentované okolnosti ako také, ktoré nespĺňajú kritériá dôvodov na povolenie obnovy konania predpokladané § 394 ods. 1 a 5 Trestného poriadku, a napadnutým uznesením jeho sťažnosť proti prvostupňovému rozhodnutiu okresného súdu ako nedôvodnú arbitrárne zamietol.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených práv napadnutými postupmi a uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu zrušil, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde] a v časti ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a uznesením okresného súdu:

9. Vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému postupu a uzneseniu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

10. Sťažovateľ podal proti napadnutému postupu a uzneseniu okresného súdu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému postupu a uzneseniu okresného súdu, o ktorom bolo krajským súdom aj rozhodnuté.

11. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým postupom a uznesením okresného

súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým postupom a uznesením krajského súdu:

12. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

13. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľné a logicky odôvodnené. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

14. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému postupu a uzneseniu krajského súdu.

15. Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a s dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

15.1. Podľa § 394 ods. 5 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo niektorým zo spôsobov uvedených v predchádzajúcich odsekoch, sa povolí aj vtedy, ak sa právoplatným rozsudkom zistí, že policajt alebo prokurátor, sudca alebo prísediaci v pôvodnom konaní porušením povinnosti spáchal trestný čin.

16. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľa proti predmetnému prvostupňovému uzneseniu okresného súdu ako nedôvodnú zamietol, keďže v danom prípade neboli splnené podmienky uvedené v zákonom ustanovení § 394 ods. 1 a 5 Trestného poriadku na povolenie obnovy konania.

16.1. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd v podstatnom uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou prvostupňového rozhodnutia, a ďalej konštatoval, že je nepochybné, že pokiaľ bol sudca krajského súdu odsúdený pre korupčnú trestnú činnosť, išlo o prípady, ktoré sa netýkajú trestnej veci sťažovateľa, v ktorej sa domáha povolenia obnovy konania. Len samotná skutočnosť, že sudca odvolacieho súdu bol odsúdený za korupčnú trestnú činnosť, ktorej sa dopustil v súvislosti s rozhodovaním v iných trestných veciach, ako je trestná vec sťažovateľa, sama osebe nie je dôvodom na povolenie obnovy konania. Podľa názoru krajského súdu tento záver jednoznačne vyplýva z § 394 ods. 5 Trestného poriadku, ktorý vyžaduje právoplatné odsúdenie sudcu alebo prísediaceho pre spáchanie trestného činu v dôsledku porušenia povinností, avšak v pôvodnom konaní, a teda argumentácia sťažovateľa, že môže ísť o akékoľvek právoplatné odsúdenie, a to aj v iných trestných veciach, bez toho, aby sa toto odsúdenie týkalo aj trestnej veci, v ktorej sa žiada o obnovu konania, nemá oporu v zákone. Vzhľadom na znenie § 394 ods. 5 Trestného poriadku preto podľa názoru krajského súdu na povolenie obnovy konania nepostačuje len subjektívny pocit odsúdeného, že ani v jeho trestnej veci, v ktorej sa domáha povolenia obnovy konania, nemusel sudca rozhodovať spravodlivo a nezaujato.

16.2. Pokiaľ ide o návrh sťažovateľa na odňatie veci krajskému súdu v zmysle § 23 Trestného poriadku a jej prikázanie inému súdu, krajský súd v podstatnom uviedol, že jedným z dôvodov na odňatie a prikázanie veci je aj vylúčenie všetkých sudcov daného súdu z rozhodovania, pričom z § 31 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Zároveň z § 32 ods. 6 Trestného poriadku vyplýva, že o námietke zaujatosti sa nekoná aj vtedy, ak je táto založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku. Krajský súd konštatoval, že aj keď sa sudca ██████████ v trestnej veci sťažovateľa zúčastnil na rozhodovaní v odvolacom konaní, v súčasnej dobe už funkciu sudcu na krajskom súde nevykonáva a len samotná skutočnosť, že bol v minulosti sudcom krajského súdu, nie je spôsobilá objektívne spochybníť nezaujatosť vo veci teraz konajúcich sudcov krajského súdu. Keďže podľa názoru krajského súdu neexistuje objektívny dôvod na vylúčenie všetkých sudcov krajského súdu z vykonávania úkonov v trestnej veci sťažovateľa a o námietke zaujatosti sudcov podanej sťažovateľom nemožno v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku ani konať, nebol

daný dôvod, aby krajský súd vec sťažovateľa predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na účely rozhodnutia o jeho návrhu na odňatie veci krajskému súdu a jej prikázanie inému súdu.

17. Pretože krajský súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu, ústavný súd sa aj s týmto uznesením náležite oboznámil, pričom však ústavný súd na tomto mieste už nepovažoval za potrebné opakovať argumentáciu prvostupňového rozhodnutia okresného súdu, keďže táto je sťažovateľovi dobre známa.

18. Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj z citovanej relevantnej právnej úpravy, bez toho, aby bolo potrebné dôvody rozhodnutia krajského súdu ďalej analyzovať, keďže sú podľa názoru ústavného súdu dostatočne výpovedné, čo sa týka zodpovedania otázky, či návrh sťažovateľa na povolenie obnovy predmetného trestného konania obsahoval kvalifikované skutočnosti opodstatňujúce povolenie obnovy konania, konštatuje ústavný súd ústavnú konformnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Rovnako ústavný súd konštatuje ústavnú konformnosť napadnutého uznesenia krajského súdu aj v časti týkajúcej sa návrhu sťažovateľa na odňatie veci krajskému súdu.

Krajský súd sa vo svojom rozhodnutí náležite vysporiadal s relevantnou argumentáciou sťažovateľa a riadne vysvetlil dôvody na zamietnutie jeho sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu okresného súdu. Odpoveď krajského súdu hodnotí ústavný súd ako dostatočnú, bez zjavných logických protirečení, plne zodpovedajúcu kritériám stanoveným pre náležité odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov. Zamietnutie sťažnosti sťažovateľa bolo založené na racionálnom a ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd zároveň poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

19. Sťažovateľom napadnuté uznesenie krajského súdu v ničom nesignalizuje možnosť porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorej dôvodnosť by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. ústavný súd dospel k záveru, že medzi sťažovateľom napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom práva, ktorého vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho porušení.

20. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým postupom a uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 6 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajského súdu:

21. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práv podľa čl. 6 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajského súdu, ústavný súd, vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, konštatuje, že kritériom aplikovateľnosti čl. 6 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Aplikácia uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o „občianskych právach alebo záväzkoch“, prípadne o „oprávnenosti trestného obvinenia“. Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide (IV. ÚS 241/07, IV. ÚS 53/08, m. m. II. ÚS 517/2016). Pôsobnosť (aplikovateľnosť) čl. 6 dohovoru zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Nevzťahuje sa teda *inter alia* ani na konanie o obnove a čl. 6 dohovoru ani nezaručuje právo na revíziu procesu. Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru sa preto možno domáhať až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania (m. m. III. ÚS 223/2017, II. ÚS 390/2019, II. ÚS 357/2020 a i.).

22. Napadnutým uznesením krajský súd ako sťažnostný súd rozhodoval o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania. V konaní sa už teda nerozhodovalo o trestnom obvinení v zmysle čl. 6 dohovoru, a preto tento článok nie je na dané konanie aplikovateľný. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je teda v tejto časti nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 dohovoru.

23. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práv podľa čl. 6 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu